

VUOSIKERTOMUS 2009

Hämeenlinnan A-klinikkatoimi

SISÄLLYSLUETTELO

Vuosi 2009 Hämeenlinnan A-klinikkatoimessa.....	2
Vuosi 2009 yksiköittäin.....	3
Hämeenlinnan A-klinikkatoimen hallinto, kunnat, tukipalvelut ja henkilökunta vuonna 2009.....	6
Litteet.....	7

VUOSIKERTOMUS 2009

Vuosi 2009 Hämeenlinnan A- klinikkatoimessa

A-klinikkasäätiön Hämeenlinnan A-klinikkatoimi tuottaa seudullisia monipuolisia ehkäisevän ja korjaavan päihdetyön hoito- ja asiantuntijapalveluita riippuvuusongelmista kärsiville asiakkaille, heidän läheisilleen sekä yhteistyötahoille. Hämeenlinnan seudun muodostavat Hämeenlinnan kaupunki sekä Hattulan ja Janakkalan kunnat. Lievästi muuttovoittoisen seudun yhteinen väestöpohja on noin 93 000 asukasta. 1.1.2009 voimaan astuneen kuntaliitoksen jälkeen Hämeenlinnan asukasmäärä on 66 600.

Yhteistyö seudun kuntien kanssa perustuu kumppanuussopimuksiin, joissa keskeistä on keskinäinen luottamus ja yhteinen vastuu hyvinvointitehtävän toteuttamisesta. Kertomusvuoden aikana kumppanuuskunnat siirtyivät tilaaja-tuottajamalliin, mikä muutti totuttuja yhteistyökäytäntöjä.

Vuoden lopussa valmistauduttiin Kansalliseen mielenterveys- ja päihdesuunnitelmaan liittyen seudullisen mielenterveys- ja päihdesuunnitelman laatimisprosessiin, mihin A-klinikkatoimen henkilöstö sai laajan edustuksen. Kolmikantaneuvottelut A-klinikkatoimen osallistumisesta perusterveydenhuollon päihdeosaamisen vahvistamiseen käynnistettiin

Hämeenlinnan kaupungin toimijoiden ja alueella Välittäjä-hanketta koordinoivan Mainiemen päihdetyön kehittämissyksikön kanssa.

Osana henkilöstön kehittämistä käynnistettiin A-klinikkasäätiön Tykes-hankkeessa syntyneen materiaalin pohjalta prosessi, jossa työelämän eri osa-alueiden kehittämistä jatketaan vaiheittain vuoden 2010 aikana koko henkilöstön voimin.

VUOSIKERTOMUS 2009

Vuosi 2009 yksiköittäin

A-klinikka

A-klinikalla käytettiin kertomusvuoden aikana paljon aikaa työn ja työnjaon organisointiin, mikä liittyi työmäärään nähden alimitoitettun henkilöstön ylikuormitukseen ja henkilöstövaihdoksiin. Muun A-klinikkatyön ohella korvaushoidossa oli enimmillään 23 potilasta ilman tähän työhön osoitettua erillistä resurssia. Koska neuvottelut osan korvaushoitotyön siirtämisestä terveyskeskukseen eivät johtaneet tulokseen ja lisärahoitusta ei voitu saada, päätettiin osa korvaushoitopotilaista siirtää vuoden 2010 alussa Living roomiin.

Vuoden 2009 aikana A-klinikalla oli yhteensä 746 asiakasta, joista 698 oli oman riippuvuusongelmansa vuoksi hoitoon tulleita. Käyntejä oli yhteensä 9102, mikä ylitti kuntien palvelutilauksen 18 %:lla ja edellisen vuoden käyntimäärään 686:lla. Käynneistä suurin osa (86 %) oli edelleen yksilökäyntejä, mutta perhetapaamisten määrällinen (363 käyntiä) ja suhteellinen kasvu edelliseen vuoteen oli merkittävä myös toiminnallisena muutoksena. Panostus iltaisin ja viikonloppuisin toteutettuihin psykodraamaryhmiin nosti ryhmäkäyntien määrää (yht. 843 käyntiä) ja osuutta (10 %) kaikista käynneistä edellisvuoteen nähden. Kotikäyntipyynnöt lisääntyivät. Kotikäyntejä tehtiin 115. Konsultaatiot lisääntyivät tiiviin yhteistyön myötä, mutta niitä ei ole tilastoitu, kuin ei myöskään aktiivista opiskelijaohjausta.

Living Room

Living Room on seudullinen terveysneuvontapiste ensisijaisesti suonensisäisiä huumeita käyttäville asiakkaille. Yksiköstä saa anonyymisti tartuntatautitestausta, rokotuksia ja tartuntatauteihin liittyvää neuvontaa. Anonyymejä testaus- ja neuvontapalveluita voivat käyttää myös muut seudun asukkaat. Living Roomissa voi vaihtaa käytetyt huumeidenkäyttövälineet puhtaisiin, saada palveluneuvontaa ja -ohjausta, ja osallistua ”olohuoneessa” tapahtuvaan toimintaan. Liikkuva yksikkö kiertää seudulla yhtenä aamupäivänä viikossa.

Living Roomin asiakasmäärä oli kertomusvuoden aikana 226, joista liikkuvassa yksikössä asioi 28. Testejä tehtiin 69 henkilölle yhteensä 139. Ruiskuja ja neuloja vaihdettiin noin 18 500 kappaletta. Kriisiasunto oli käytössä 26 vuorokautta. Living Roomin henkilöstö osallistui syksyllä 2009 Hämeenlinnassa pidettyjen Valtakunnallisten terveysneuvontapäivien suunnitteluun ja toteutukseen. Kertomusvuoden toisella puoliskolla työryhmä kehitti ja organisoi toimintansa rakenteita toimivimmiksi. Vuoden lopussa tehtiin suunnittelutyötä, joka tähtäsi vuoden 2010 alussa aloitettavaan korvaushoittoon ja asiakassiiroihin A-klinikalta. Kolmatta kertaa järjestetyssä kesäkumikampanjassa jaettiin 15 000 kondomia. Joulukuussa yksikön henkilöstö osallistui maailman AIDS -päivään järjestämällä paikallisen tempauksen Hämeenlinnan kaduilla.

Ehkäisevä päihdetyö

Ehkäisevä päihdetyö on seudullista A-klinikkatoimen koordinoimaa toimintaa, joka rakentuu verkostoyhteistyöstä ja Pakka-hankkeessa kehitetyistä toimintavoista. Toiminnan seudullistamisen rinnalla ehkäisevää päihdetyötä on kehitetty elämänkaarimallin mukaiseksi. Vuoden 2008 lopussa päättyneen Seudullisuus alkoholilupiin -hankkeen jälkeen alkoholilupalausuntojen antamista on jatkettu erillisellä seudullisella sopimuksella yhteistyössä kuntien ja lupaviranomaisten kanssa. Vuoden aikana järjestettiin kaksi päihdefoorumia kunnan asukkaille ja ammattilaisille. Yksikkö osallistui nuorille suunnatun Futuuri-tapahtuman suunnitteluun ja toteutukseen. Toiminnan suoriteluku oli 3285.

Asumispalvelut

Hämeenlinnalaisille suunnatut asumispalvelut koostuvat tukiasuntopalveluista, sosiaalisesta isännöinnistä ja aluetupatoiminnasta. A-klinikkasäätiön omistukseen vuonna 2007 siirtyneessä Sotkankodissa on 10 rivitaloasuntoa. Takumäen 18 asunnon rivitalokiinteistö siirtyi 1.1.2009 A-klinikkasäätiön omistukseen. Muut palveluiden piirissä olevat asunnot on välivuokrattu tai ainoastaan sosiaalisen isännöinnin piirissä. Asumispalveluissa asioi vuoden aikana 112 asiakasta, palvelu-kontakteja oli 2529. Tukiasuntojen osalta asumisvuorokausia kertyi yhteensä 16 041.

Kuntoutumisyhteisö Holstila

Kuntoutumisyhteisö Holstilan paikkaluku on 22. Toimintavuonna yhteisön palveluja käytti 44 asiakasta joiden yhteiseksi kuntoutumis-vuorokausien määräksi tuli 7869. Käyttöaste oli 98 %. Yhteisön toimitilat ovat olleet jo vuosia epäsuotuisat yhä heikkokuntoisempien asiakkaiden vastaanottamiseen, mihin työsuojeluviranomaiset jälleen puuttuivat. Uusien toimitilojen suunnitteluprosessi (ns. Sotka II-hanke) tai vaihtoehtoisesti korvaavien tilojen etsintä käynnistettiin uudelleen.

Katkaisuhoitoyksikkö

Katkaisuhoitoyksikössä on 10 hoitopaikkaa. Yksikössä oli toimintavuonna hoidossa 268 asiakasta. Hoitovuorokausia oli 2817 ja hoitopaketteja 390. Suurimmalla osalla katkaisuhoidon asiakkaista oli alkoholiongelma (80 %) ja viidesosalla huume- tai sekakäyttöongelma. Perinteisten katkaisuhoidojen lisäksi katkaisuhoitoyksikköä käytettiin entistä enemmän intervallihoitoihin ja hoidon tarpeen arviointiin, mikä liittyi tavoitteeseen vähentää ja järkevöittää kuntouttavien laitospalveluiden käyttöä.

Kuntouttava laitoshoido

Hämeenlinnaisten asiakkaiden kuntouttavan laitoshoidon tarpeenarviointi ja suositus kuntaosuuden myöntämisestä tehdään A-klinikan työryhmässä. Kuntouttavaa laitoshoidoa ostettiin Hämeenlinnan ulkopuolelta 39 hämeenlinalaisille yhteensä 2371 hoitovuorokautta. Laitoshoidon varattu määräraha saatiin riittämään tehostamalla hoidon tarpeenarviointia ja siihen liittyen omien hoitopalveluiden käyttöä. A-klinikan avohoitoa, katkaisuhoitoyksikön ja kuntoutumisyhteisön intervallipaketteja käytettiin täydentämään ja tehostamaan kuntoutusjaksoja.

Nuorten selviämisasema

Nuorten selviämisaseman toiminta on pääasiassa partiointia Hämeenlinnan kaduilla perjantain ja lauantain välisinä öinä ja erilaisissa tapahtumissa. Toimintakertoja toteutui vuoden aikana 4 ja kenttätyökontakteja kertyi 1337. Partioihin osallistui tuntitoimisten ammattilaisten lisäksi opiskelijoita osana opiskeluaan.

VUOSIKERTOMUS 2009

Hämeenlinnan A-klinikkatoimen hallinto, talous, kunnat, yhteistyökumppanit ja henkilökunta vuonna 2009

Hämeenlinnan A-klinikkatoimen hallinto

Hämeenlinnan A-klinikkatoimi on kuulunut 1.1.2006 alkaen A-klinikkasäätiön hallintaan, jonka hallituksen puheenjohtaja on Aulikki Kananoja, toimitusjohtaja 31.12.2009 saakka Lasse Murto, talousjohtajana Kari Pätynen ja johtavana ylilääkärinä Pekka Heinälä. Hämeenlinnan A-klinikkatoimen aluejohtajana toimii Hanna Ahokas ja toimistosihteerinä Terhi Tyrylä.

Talous

Hämeenlinnan A-klinikkatoimen liikevaihto oli 2.391.457 €, josta Hämeenlinnan kaupungin osuus oli 74% eli 1.770.000 €

Kunnat ja yhteistyökumppanit

A-klinikkasäätiöllä on kumppanuussopimukset Hämeenlinnan, Hattulan ja Janakkalan kanssa. Hämeenlinnan kaupunki käyttää ja rahoittaa koko palveluvalikkoa. Hattula ja Janakkala käyttävät A-klinikan, katkaisuhoitoyksikön, Living roomin ja ehkäisevän päihdetyön palveluita.

Yhteistyö seudun kuntien kanssa perustuu kumppanuussopimuksiin, joissa keskeistä on keskinäinen luottamus ja yhteinen vastuu hyvinvointitehtävän toteuttamisesta. Hämeenlinnan seudun lisäksi yhteistyötä tehdään Riihimäen ja Forssan seudun kuntien kanssa. Yhteistyökumppaneihin lukeutuvat lisäksi paikalliset järjestöt, kuten Hämeenlinnan Sininauha ry, Hämeen Mokia ry, Hämeenlinnan Seudun A-kilta ry ja Irti Huumeista ry. Muita yhteistyökumppaneita ovat Hämeen kuntayhtymän Mainiemen kuntoutuskeskus, Mainiemen kehittämiskeskus, seurakunnat, poliisi, lääninhallitus ja Hämeen ammattikorkeakoulu.

Henkilökunta

Hämeenlinnan A-klinikkatoimessa oli vuonna 2009 henkilökuntaa 37 henkilöä. Henkilökunta jakautui yksiköittäin ja tehtävittäin vuonna 2009 seuraavalla tavalla:

A-klinikka

Mirja-Liisa Rimpioja	vastaava sosiaaliterapeutti	09.08.09 saakka
Eeva Daavittila	psykoterapeutti	
Päivi Antila	sairaanhoitaja	
Eveliina Haikka	sairaanhoitaja	
Tuija Leinonen	nuorisoterapeutti	28.02.09 saakka
Susan Nurminen	terapeutti	
Reijo Laitinen	lääkäri	ostopalveluna
Leena Helenius	sosiaaliterapeutti	15.06.09 alkaen
Mikko Kemppainen	sairaanhoitaja	10.08.09 alkaen
Mikko Niinimäki	sairaanhoitaja sijainen	25.05.09 alkaen

Katkaisuhoitoyksikkö

Raimo Lönnqvist	vastaava sosiaaliterapeutti	
Päivi Saari	sairaanhoitaja	
Leila Logren	ohjaaja	
Ari Tuomisto	ohjaaja	opintovapaalla 18.12.09 saakka, sijainen Katja Hassinen
Maria Nurminen	ohjaaja	
Niina Viljanen	ohjaaja	
Ilkka Seppänen	lääkäri	ostopalveluna

Kuntoutumisyksikkö

Jaakko Vesterberg	yksikkövastaava	
Hilla Aalto	sairaanhoitaja	
Jukka Turkulainen	ohjaaja	toimivapaalla 31.10.09 saakka
Riitta Luukko	ohjaaja	10.05.09 saakka
Airi Rapikisto	ohjaaja	
Ari Tikka	ohjaaja	
Marko Hassinen	ohjaaja	
Minna-Mari Sipponen	emäntä	
Tiia Komulainen	ohjaaja sijainen	23.05.09 alkaen

Ehkäisevä päihdetyö

Risto Holstila	koordinaattori	
Irmeli Tamminen	koordinaattori	toimivapaalla 10.08.-31.12.09
Sami Metsäranta	koordinaattori	31.03.09 saakka

Living Room

Ilpo Nordman	vastaava ohjaaja	07.09.09 saakka
Jutta Pääkkönen	sairaanhoitaja	
Niina Kettunen	sairaanhoitaja	
Klaus Olsen	ohjaaja, ATK-tukihenkilö	
Mervi Martikainen	ohjaaja	04.05.09 alkaen

Asumispalvelut

Kari Jarho	vastaava ohjaaja	
Seija Juntunen	ohjaaja	
Seppo Pylkkänen	ohjaaja/oppisopimusopiskelija	30.11.09 saakka

Susanna Heinonen	ohjaaja/oppisopimusopiskelija	
------------------	-------------------------------	--

Hallinto

Hanna Ahokas	aluejohtaja	
Terhi Tyrylä	toimistosihiteeri	

Katkaisuhoitoaseman asiakkaat ja hoitovuorokaudet kunnittain

Kunta	Asiakkaat 2008	Hoitovuorokaudet 2008	Asiakkaat 2009	Hoitovuorokaudet 2009
Forssa	1	7		
Hämeenlinna	160	2046	217	2358
Hattula	10	100	10	106
Hauho	4	40		
Hausjärvi	1	1	3	19
Janakkala	31	312	25	205
Kalvola	11	108		
Lammi	6	48		
Loppi	1	2	1	8
Renko	3	19		
Riihimäki	12	98	11	112
Tuulos	1	15		
Muut			1	9
Yht	241	2796	268	2817

A-klinikan asiakkaat kunnittain

Kunta	Asiakkaat 2008	Asiakkaat 2009
Forssa		1
Hämeenlinna	573	642
Hattula	29	29
Hauho	16	
Janakkala	87	62
Kalvola	16	
Lammi	11	
Loppi	3	
Renko	6	
Riihimäki	8	3
Tuulos	5	
Muut	9	9
Yht	763	746